

видів туризму, зміна тенденцій розвитку туристської галузі вказує на необхідність партнерства організаторів рекреаційної діяльності, дослідників, виробників картографічної продукції, а також безпосередньо туристів; співпраці фахівців різних галузей знань (географів, біологів, геологів, істориків, картографів, дизайнерів, краєзнавців тощо). Розширення партнерської взаємодії та обміну передовим досвідом є ефективним засобом розвитку туристської галузі взагалі та туристського картографування зокрема.

1. Азар В. И. Экономика и организация туризма / В. И. Азар. – М.: Профиздат, 1993. – 214 с.
2. Беба Н. В. Особливості використання GPS-навігації для потреб туризму / Н. В. Беба // Вісник геодезії та картографії. – 2009. – № 1. – С. 28-33.
3. Беба Н. В. Особливості картографічного забезпечення і використання мобільних пристроїв для потреб туризму / Н. В. Беба // Вісник геодезії та картографії. – 2010. – № 3 – С. 18-22.
4. Беба Н. В. Картографічне моделювання туристично-рекреаційної діяльності в мережі Інтернет / Н. В. Беба // Вісник геодезії та картографії. – 2008. – № 5. – С. 15-19.
5. Прасул Ю. І. Дослідження з проблем системного регіонального картографування для потреб туризму / Ю. І. Прасул // Картографія та вища школа: збірник наукових праць. – 2003. – Вип. 8. – С. 41-47.

Картографічні джерела

1. Косівщина туристична. Туристична карта. 1:100 000. НПП “Гуцульщина”, 2003.
2. Львів. Центр міста. 1:6 000. – Л.: ДП “Західгеодезкартографія”, 2007.
3. Україна. Туристична карта. – 1:1 000 000 – ДНВП “Картографія”, 2007.

УДК 911.3

Власенко М.М.

АНАЛІЗ АСПЕКТІВ ІНФОРМАЦІЙНО-ТЕХНОЛОГІЧНОЇ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ В ЛАТИНСЬКІЙ АМЕРИЦІ

В статті проаналізовано основні аспекти інформаційно-технологічної глобалізації, такі як індекс мережевої зрілості та рівень підключеності до мережі Інтернет а також явища, які являють собою результат впливу глобалізації на суспільне середовище – цифровий розрив, та цензура.

Ключові слова: інформаційно-технологічна глобалізація, індекс мережевої зрілості, індекс цензури, цифровий розрив, цифрова нерівність.

In the paper were analyzed the main aspects of the information technology globalization, such as network readiness index, level of quantity of Internet users and phenomena, which represents the result of influence of globalization to the social environment, like digital divide, and censorship.

Keywords: information technology globalization, network readiness index, index on censorship, digital divide, digital inequality.

Актуальність: Сьогоднішній глобальний світ охоплює понад 210 країн світу з населенням понад 6,5 млрд. осіб. Майже не залишилось країн, яких не торкнулась глобалізація, і перш за все інформаційно-технологічна. Дослідження основних характеристик інформаційно-технологічної глобалізації, таких як доступ до Інтернету, коефіцієнт мережевої зрілості країн, цензури в країнах, цифрового розриву є особливо актуальним, так як

постали ці питання власне не так давно, але характеризуються постійно зростаючим значенням. Латинська Америка є регіоном з динамічними показниками економічного та соціального розвитку, який не є достатньо вивченим у цьому плані.

Мета: аналіз проявів інформаційно-технологічної глобалізації в Латинській Америці на регіональному рівні, та рівні окремих країн, дослідження динаміки рівня мережевої зрілості в регіоні, та виявлення проблем, гальмуючих розвиток інформаційно-технологічної глобалізації в регіоні.

Основними передумовами виникнення та розвитку глобалізаційних процесів в інформаційно-технологічній сфері являються :

- ✓ інтенсивний розвиток постіндустріальних технологій, поширення їх по всьому світі;
- ✓ поступово трансформування постіндустріального суспільства в інформаційне, у результаті інформаційно-телекомунікаційної революції в промислово розвинутій зоні світу.

Саме в умовах НТР спостерігався розвиток інформаційно-технологічної сфери. Епоха масової комп'ютеризації почалися наприкінці в 1970-х рр., а у другій половині ХХ ст. відбулися найважливіші зміни в технічній оснащеності виробництва і розвитку виробничих, наукових та інформаційних технологій. Застосування нових технологій сприяло розвитку засобів зв'язку. Із середини 1990-х рр. інтенсивно розвивається мобільний зв'язок, що став важливим атрибутом нашого часу .

Прогрес комп'ютерної техніки допомагає в пізнанні світу і тіснішому спілкуванні людей. На рубежі століть вихід у світову інформаційну мережу через електронну систему Інтернету став доступним для населення. Основою світової інформаційної інфраструктури, важливим рушієм глобалізації є Інтернет, який залучає в єдиний інформаційний простір мільйони людей незалежно від їх місцезнаходження. Надаючи користувачам унікальний доступ до різних масивів інформації, Інтернет зменшує просторові й часові обмеження в різних сферах людської діяльності, проте як і будь-яке явище має територіальні відмінності у поширенні. Індекс мережевої зрілості являється яскравою ілюстрацією рівня готовності країни взаємодіяти у сучасному інформаційному суспільстві, та активно впроваджувати найновіші досягнення науково-технічного прогресу [4].

В результаті аналізу складових інформаційно-технологічної глобалізації у Латиноамериканському регіоні було виявлено, що їх розвиток має значну позитивну динаміку. За останні 10 років рівень користування Інтернетом в країнах зріс, мінімально – на 223% (Перу), а максимально – на 4900% (Парагвай) [1]. Тим не менш, потенціал до впровадження інформаційно-комунікаційних технологій в регіоні залишається потужним. На сьогоднішній день Латинська Америка знаходиться на передостанньому місці у світі за кількістю інтернет-

користувачів, не зважаючи на значну кількість населення та потенціал, лише 10,3% користувачів світу проживають в Латинській Америці [1].

Розгляд територіальної диференціації користувачів мережі Інтернет вказав на вкрай нерівномірний розподіл за країнами регіону. Найбільша кількість інтернет-підключень спостерігається у найрозвиненіших країнах – Бразилії, Мексиці, Чилі, Аргентині.

Ця ситуація викликана перш за все перевагами економіко-географічного положення даних країн. Завдяки значному територіальному охопленню, потужному економічному та демографічному потенціалу дані країни забезпечують переважну більшість населення доступом до мережі Інтернет. Також позитивна ситуація спостерігається в країнах, в яких в силу їх невеликої території, відносно високого рівня розвитку, та невеликої кількості жителів простіше забезпечити розвинену мережу Інтернет-підключень (Коста-Ріка, Панама).

Індекс мережевої зрілості демонструє позитивну динаміку останніми роками, що демонструє бажання країн використовувати досягнення інформаційно-технологічної глобалізації в усіх сферах життя, проте країни Латинської Америки не зазначені в Топ-20, до Топ-50 входять Чилі (40 місце) та Коста-Ріка (49 місце) [3]. Найгірші показники мережевої зрілості демонструють такі країни як Болівія, Сурінам, Парагвай. Різниця між максимальними та мінімальними показниками мережевої зрілості становить 91 пункт, що підтверджує наявність значної нерівності між країнами регіону за рівнем розвитку інформаційно-комунікаційної мережі.

В сучасному світі цензура покликана захищати населення від інформаційних небезпек, особливо такі вразливі його прошарки, як діти та молодь. В латиноамериканському регіоні цензура не завжди виконує захисну функцію, частіше блокуючи користувачам доступ до інформації. Найтяжче становище спостерігається в Мексиці, Венесуелі, Колумбії, Гондурасі. В цих країнах зазнає утисків свобода слова, застосовуються методи фізичного впливу на представників мас-медіа, та поширена необґрунтована фільтрація змісту Інтернет сайтів [2].

Явище цифрового розриву є закономірним наслідком нерівності економічних, політичних та соціальних умов серед країн на початку ери інформаційно-технологічної глобалізації. Дослідженням цифрового розриву та цифрової нерівності займається значна кількість дослідників у всьому світі. Питанню цифрової нерівності присвятили свої дослідження К. Кунео, П. Ді Маджіо, Е. Харгітай. Також цю проблему намагається вирішити International Telecommunication Union (ITU), інституції ЄС та ООН.

На сьогоднішній день у регіоні Латинської Америки спостерігається як глобальний цифровий розрив – що являє собою значну відсталість країн регіону від решти країн світу, так і соціальний – гендерний, геронтологічний, економічний, освітній розрив серед населення країн.

Основною причиною утворення глобального цифрового розриву є нерівність економічних, соціальних та політичних умов країн світу при впровадженні досягнень інформаційно-технологічної глобалізації. Якщо початковий розрив між країнами був не настільки значний, то з часом прірва між більш розвиненими країнами та країнами що розвиваються стала майже неподоланною перепорою. Саме така ситуація і спостерігається серед країн Латинської Америки, в перспективі якої буде лише погіршення, а для запобігання цьому необхідне максимальне залучення усіх ресурсів країн.

Питання поглиблення цифрового розриву та утворення стійкої цифрової нерівності залишається актуальним, так як даний процес є динамічним, а його наслідки негативно впливають на можливості сталого розвитку не лише окремого регіону, а світосистеми в цілому.

1. *Internet World Stats/Internet Usage and Population in South America* – Режим доступу: <http://www.internetworldstats.com/stats15.htm>
2. *OpenNet Initiative/Latin America* – Режим доступу: <http://opennet.net/research/regions/la>
3. *World Economic Forum / The Networked Readiness Index Rankings 2009-2010* – Режим доступу: <http://www.weforum.org/pdf/gitr/2009/Rankings.pdf>
4. *World Economic Forum/How networked is the world? Insights from the Networked Readiness Index 2009-2010* – Режим доступу: http://www.weforum.org/pdf/GITR10/Part1/Chap%201_How%20Networked%20is%20the%20World.pdf.